

Geografi, samhörighet og kommunegrenser

«Geografi har i liten grad vært et selvstendig tema i dagens kommunestrukturdebatt»

«Den utbygde geografien danner grunnlag for folks tilhørighet og samhörighet»

«Kommunegrenser bør ikke ødelegge for tilhørigheten og samhörigheten»

*Einar Leknes, IRIS Samfunnsforskning
Kommunereform og demokrati*

Prosess-samling 28 oktober 2015

Clarion Hotel Energy, Tjensvoll Stavanger

Tilhørighet og samhørighet = lokaldemokrati

Stedsidentitet:

Relasjoner mellom mennesker og steder

Funksjonell tilhørighet:

- Bolig, arbeid, service, handel, tjenester
- Kan dekkes overalt
- Er utbyttbar

Emosjonell tilhørighet:

- Å føle seg hjemme, å være en del av en sammenheng
- Tar lang tid å utvikle
- Ikke utbyttbar

Trygge lokalsamfunn

- › stedstilhørighet
- › samhørighet

- › Tillit og samhørighet bygges gjennom samhandling med andre i nærmiljøet, arbeidsliv, kulturliv og politikk.
- › Bidrar til et steds **sosiale kapital** – som blir sterkere av å bli brukt.
- › Sosial kapital er viktig for organisasjoner og lokaldemokrati.
- › **Hvilken betydning har kommunegrensene for tilhørighet og samhørighet?**
 - Grensene deler - men viser også hvem man deler kommune med.

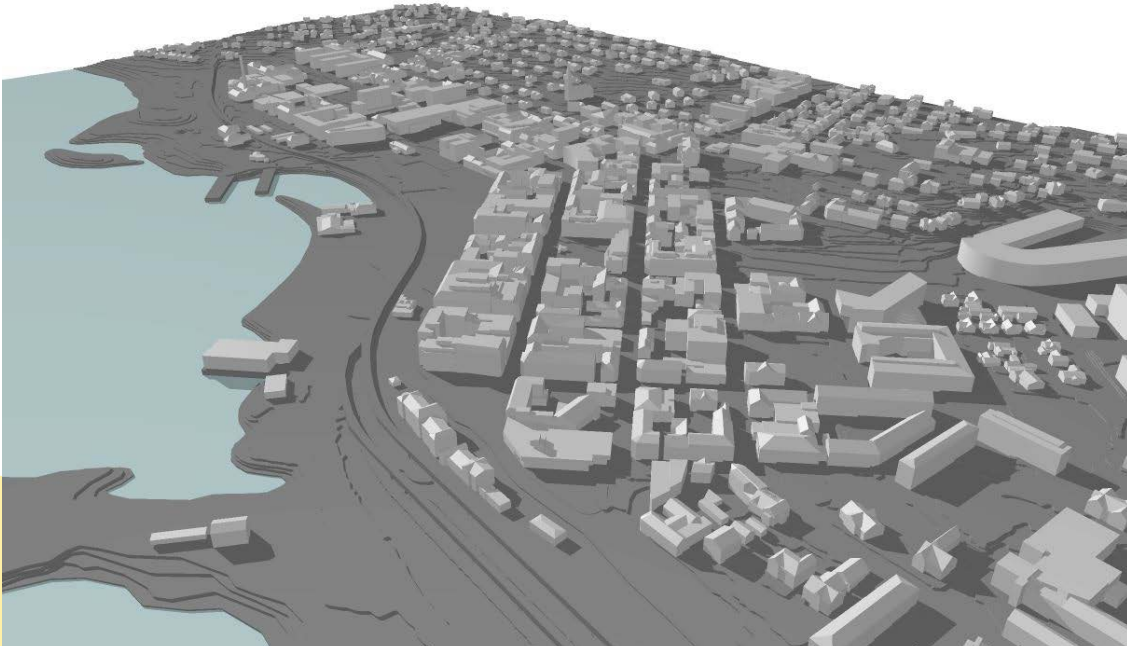
Kommunenes samfunnsutviklerolle

Kommunene har ansvar for arealplanlegging etter plan og bygningsloven

› kommunegrenser gjennom lokalsamfunn og tettsteder vanskeligjør planlegging:

- **helhetlig** planlegging av tettsteds og senterutvikling
 - forhandlinger med investorer, utbyggere og statlige etater
- deltakelse, medvirkning og lokalt engasjement
- politisk behandling i planutvalg, formannskap og kommunestyre
- koordinering av utbygging og drift av infrastruktur og offentlige anlegg

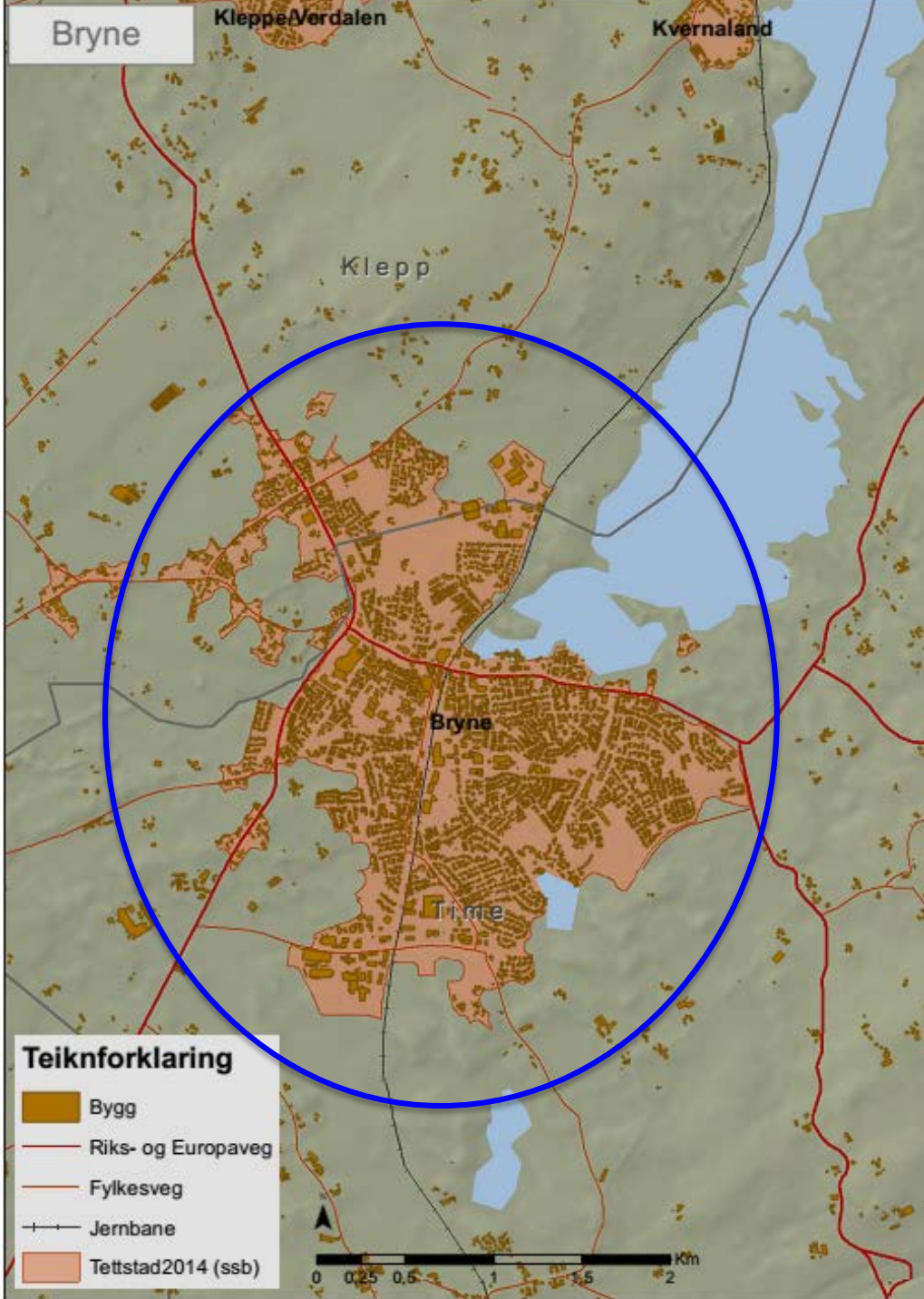

Åna Sira og Sletta

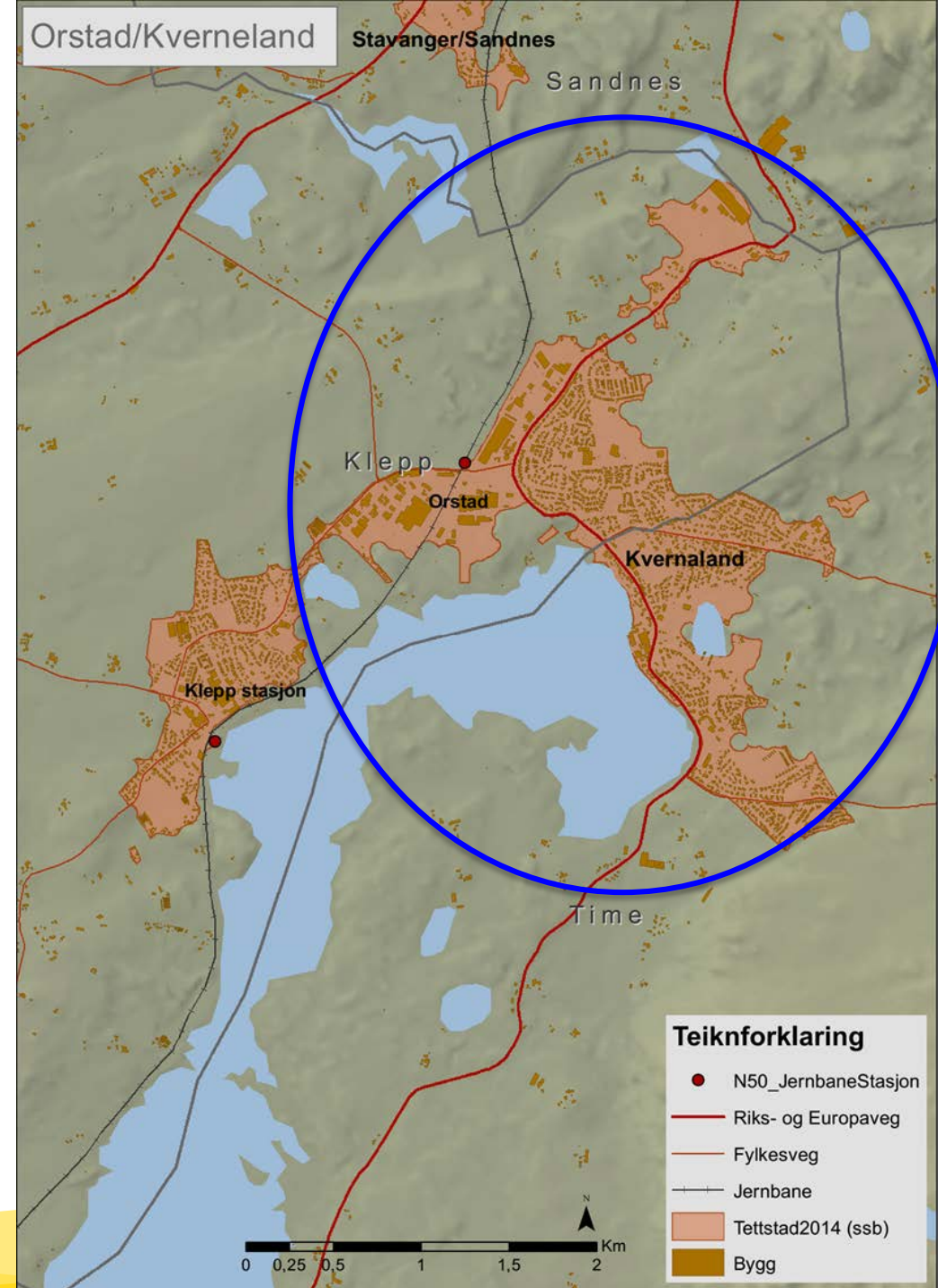
Sokndal og Flekkefjord og Rogaland og Vest-Agder

- › Grunnlag for justering av kommune- og fylkesgrensen ?

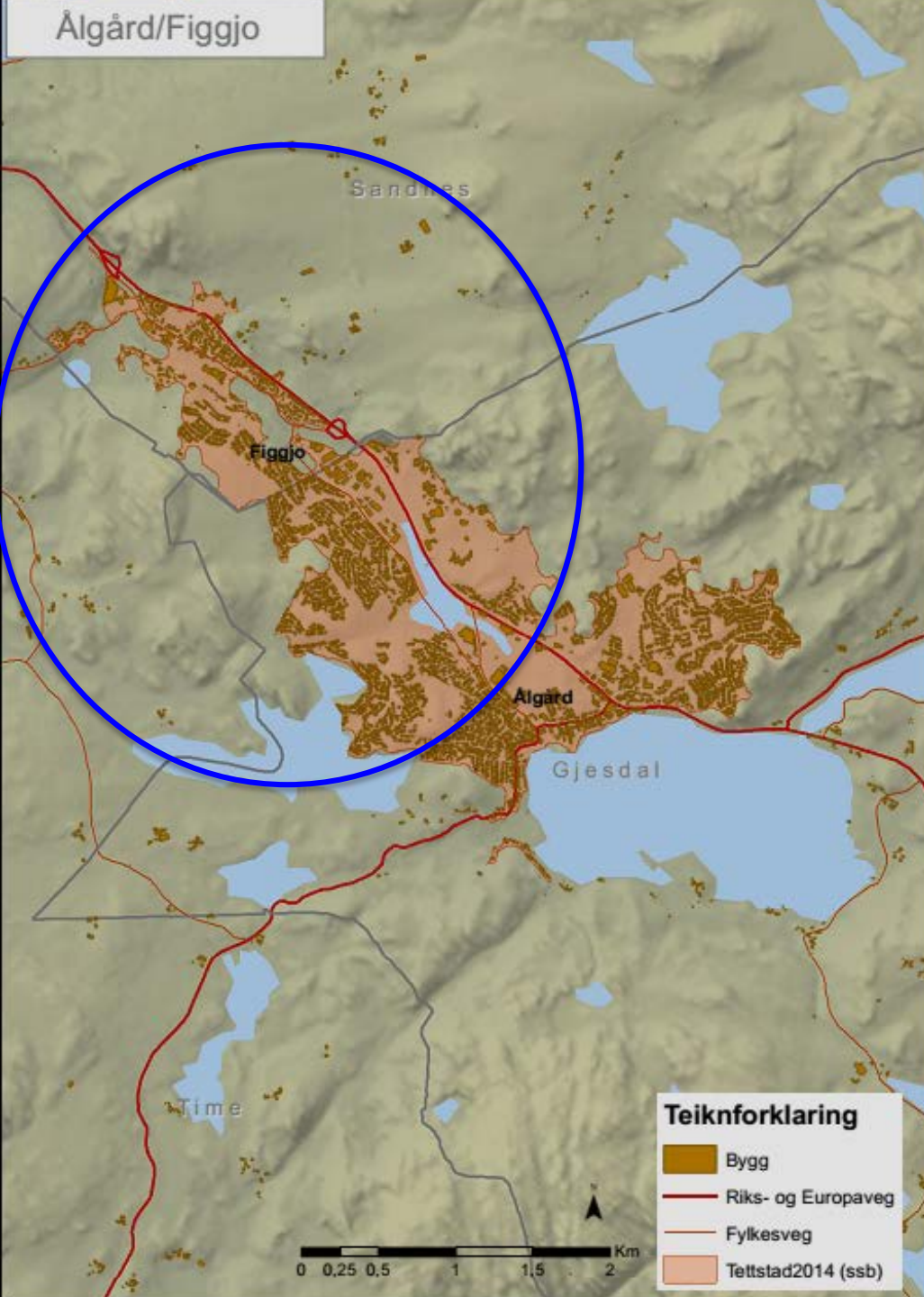
KLEPP&TIME

- › Jærbyens utvidelse mot nord planlegges i Klepp
- › Hvilken kommune vil innbyggerne på Tu og Tjøtta høre til?
- › Kommunegrensen går midt gjennom boligområdet på Kvernaland
- › Hvilken kommune vil innbyggerne på Kvernaland, Orstad og Klepp stasjon høre til?

GJESDAL og SANDNES

- › Hvilke tilhørighet og samhörighet har de som bor på Figgjo med innbyggerne i Sandnes by?
- › Hvem hører «Figgjobuen» naturlig sammen med?
- › Utvidelsen av Ålgård nordøstover planlegges i Sandnes
- › Hvilken kommune vil innbyggerne på Figgjo høre til?

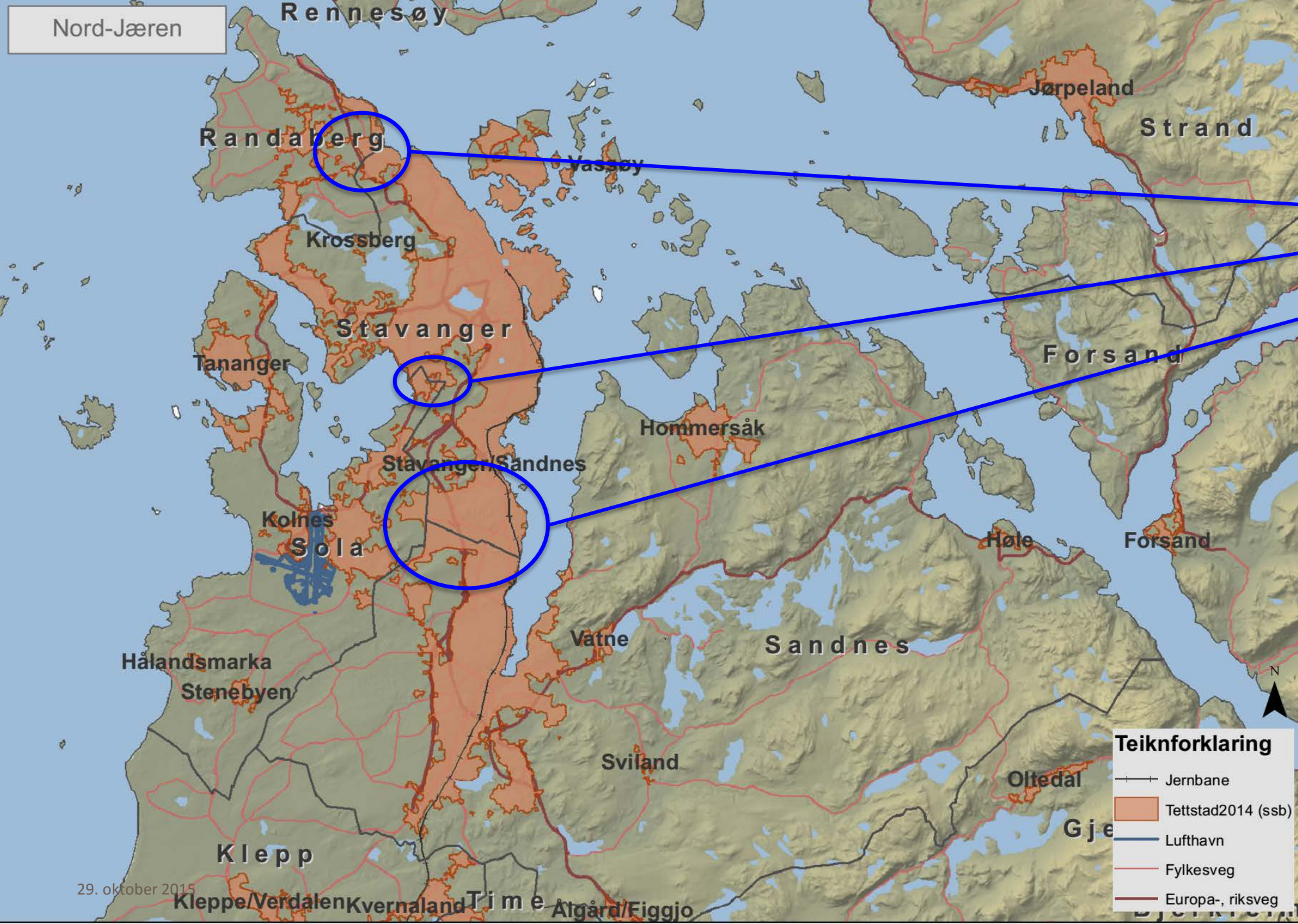

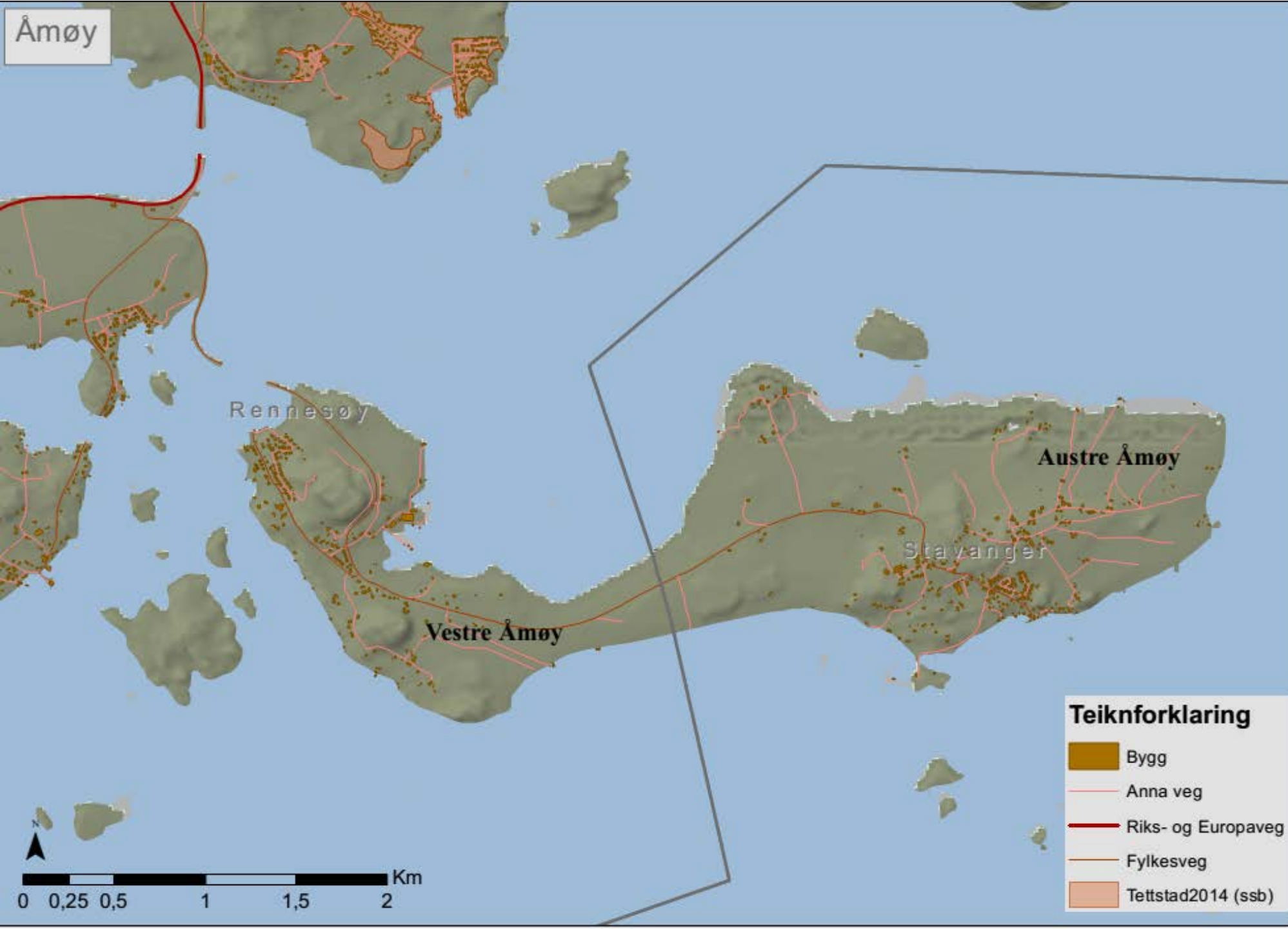

Dusavik / Grødem
 Ullandhaug / Madla
 Forus & Lura

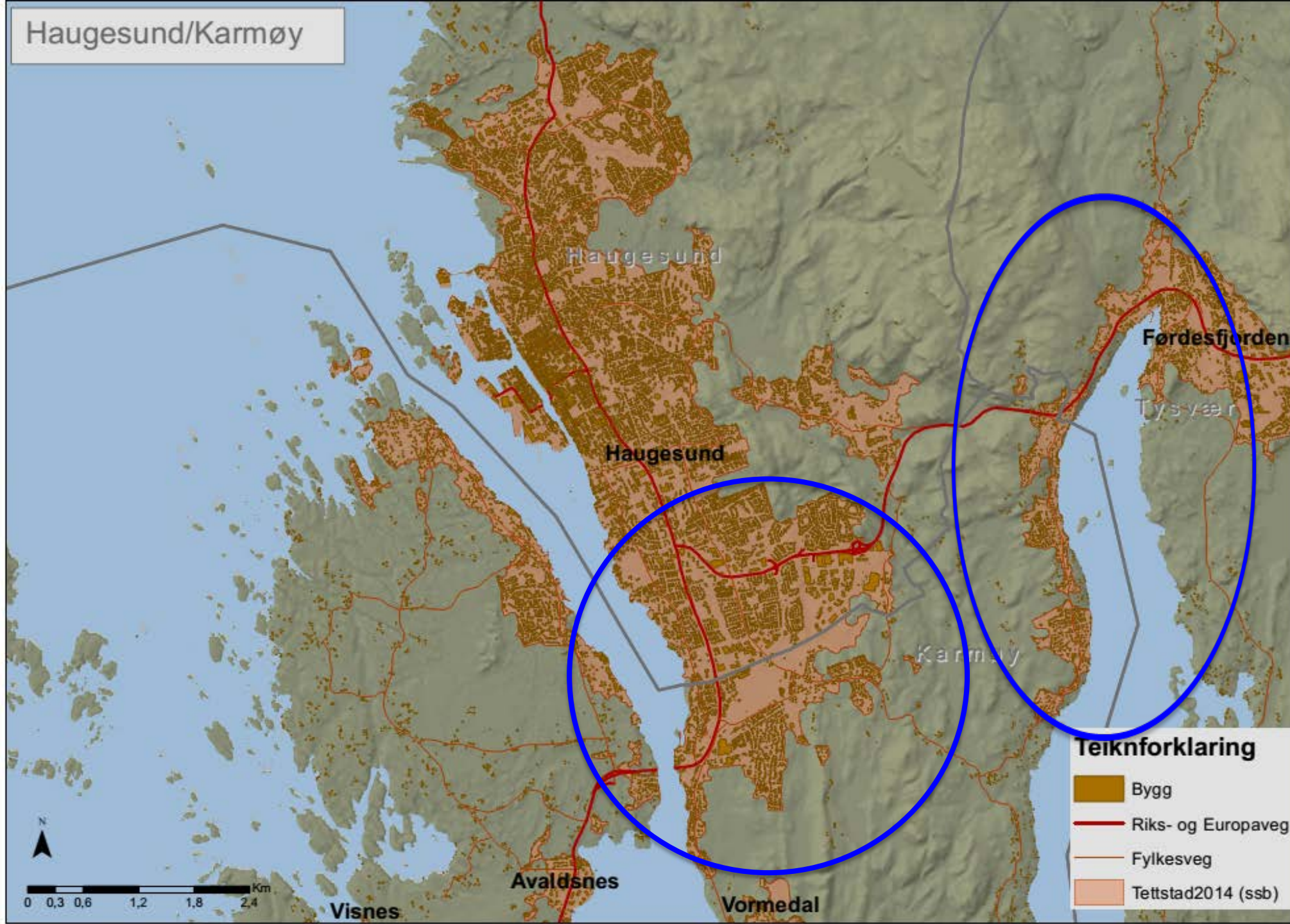
Stavanger, Sola
 Randaberg og
 Sandnes:

› Grensejusteringer
 utilstrekkelig og
 kortsiktig løsning på
 utfordringer med det
 flerdelte byområdet

- Noen år siden båten og fjorden var viktigste ferdselsåre?
- Bør ikke hele Åmøy høre til én kommune?

Haugesund by:

- › byutvidelsen i sør planlegges og besluttes i Kopervik
- › konkurrerende senterutvikling
- › hvilken kommune vil de som bor på fastlands-Karmøy høre til?

Skre, Eike Kolnes:

- › Satellitt-Karmøy?
- › Ny «bydel» planlagt fra Kopervik?
- › Kobling til Førdesfjorden?

Budskap

1. *Det bebygde landskapet og det planlagte fysiske utbyggingsmønsteret er bestandig og et stabilt og funksjonelt grunnlag for fastlegging av kommunegrenser.*
2. *Kommunegrensene bør legges slik at de samler bygder, tettsteder og byer og legger til rette for samhørighet, lokalt engasjement og helhetlig samfunnsplanlegging.*
3. *Spørsmål om hvor grensen mellom to kommuner skal gå kan være en naturlig del av «nabopraten».*
4. *Innbyggerne i «berørte» områder bør høres i spørsmålet om hvor kommunegrensen bør trekkes.*